

Nr 380

Av herr Håstad, *angående utredning om taxeringsmäns straffrättsliga ansvar m. m.*

Vid 1953 års riksdag väckte jag en motion om upphävande av § 113 regeringsformen, som stadgar straffrättsligt skydd för taxeringsmän. Jag anförde där:

I § 113 regeringsformen stadgas att taxeringsmän, som riksdagens bevilningsföreskrifter å dess vägnar tillämpa, ej skola för debitering eller taxering kunna till något ansvar ställas. Detta stadgande torde ha sin historiska motivering i de förhållanden, som rådde vid regeringsformens tillkomst på beskattningsväsendets område. Det synes emellertid vara mycket tveksamt om dessa »taxeringsmän» i våra dagar skola anses vara berättigade att åtnjuta en grundlagsskyddad ansvarsfrihet.

Med taxeringsmän brukas förstås ordföranden och övriga ledamöter i taxerings- och prövningsnämnder, d. v. s. de personer som i första hand ombesörja de skattskyldiga medborgarnas taxering. Det är här fråga om en ur både samhällets och de enskildas synpunkt ytterst betydelsefull uppgift. Det kan knappast anföras några skäl, varför denna viktiga uppgift icke skall fullgöras under samma straffrättsliga ansvar, som åvilar dem som i andra nämnder ha att fullgöra kanske mindre betydelsefulla åligganden. Tvärtom finnes särskild anledning att de som äro sysselsatta med grannliga uppgifter inom beskattningsväsendet skola handla under sedvanligt straffrättsligt ansvar.

Att frågan icke är alldeles utan praktisk betydelse framgår bl. a. därav att varje år åtskilliga hänvändelser göras till JO i anledning av oförrätter, som vederbörande påstå sig ha varit utsatta för från beskattningsnämnders sida. Med hänsyn till den förut nämnda grundlagsparagrafen anser sig JO i dessa fall vara förhindrad att upptaga anmälningarna till behandling.

Det framhölls ytterligare i motionen att spørsmålet om taxeringsmäns ansvarighet hade betydelse ej blott för skattedragarna utan även för tillvaratagande av samhällets intressen.

Motionen ledde icke till något resultat. Konstitutionsutskottet uttalade att skattelagssakkunnigas arbete först borde avvaktas. Dessas betänkande har nu avgivits. Frågan om taxeringsmäns ansvarighet har emellertid icke upptagits av de sakkunniga. Enligt min mening tala många skäl för att ansvarighetsfrågan i samband med taxeringsväsendets nyorganisation göres till föremål för en prövning. En utredning borde därför komma till stånd, avseende behovet av det under helt andra förhållanden tillkomna grundlagsskyddet. Denna utredning, som knappast kan behöva bli omfattande eller lidsödande, borde kunna färdigställas i så god tid att riksdagen nästa år

därest så skulle visa sig motiverat kan såsom vilande antaga ett beslut om borttagande eller ändring av § 113 regeringsformen.

Jag hemställer alltså,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t begära en skyndsam utredning om taxeringsmäns straffrättsliga ansvar och om behovet eller inte av det skydd för taxeringsmän, som § 113 regeringsformen stadgar.

Stockholm den 26 januari 1955

Elis Håstad